

Sygnatura akt II Ns 760/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR K. T.

Protokolant st. sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy ze skargi J. P. (1)

z udziałem J. B. (1), Z. B., U. E., E. G., G. R., A. R., Z. K. i (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w Łodzi o sygnaturze akt IV Ns I 343/96

postanawia

1. uwzględniając w części skargę o wznowienie postępowania, zmienić zaskarżone postanowienie z dnia 9 czerwca 1997 roku wydane przez Sąd Rejonowy w Łodzi w sprawie o sygnaturze akt IV Ns I 343/96 w punkcie 1. na następujące: „zniesć współwłasność nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), o powierzchni 3243 metrów kwadratowych, dla której w XX Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego Łodzi prowadzona jest księga wieczysta Nr (...), między aktualnymi współwłaścicielami: Z. i J. małżonkami B., W. i U. małżonkami E., E. G., J. P. (1), J. R. (1) i Z. K., przez podział fizyczny na dwie nieruchomości oznaczone jako działki (...) na mapie sytuacyjnej z projektem podziału sporządzonej przez geodetę uprawnionego K. S. w dniu 10 czerwca 1996 roku zarejestrowanej w Miejskim Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Urzędu Miasta Ł. w dniu 12 czerwca 1996 roku za nr (...) i przyznanie:

- nieruchomości o powierzchni 1689 metrów kwadratowych, obejmującej działkę (...) na współwłasność: E. G. w 17/24 (siedemnastu dwudziestych czwartych) części, J. P. (1) w 4/24 (czterech dwudziestych czwartych) części, J. R. (1) w 2/24 (dwóch dwudziestu czwartych) części i Z. K. w 1/24 (jednej dwudziestej czwartej) części;

- nieruchomości o powierzchni 1554 metrów kwadratowych, obejmującej działkę (...) na współwłasność w częściach równych: Z. i J. małżonkom B. we wspólności ustawowej oraz W. i U. małżonkom E. we wspólności ustawowej, bez wzajemnych dopłat,” i oddalić skargę w pozostałej części;

2. przyznać M. R.- kuratorowi ustanowionemu dla uczestników postępowania, których miejsce pobytu nie jest znane: Z. K. i A. R. wynagrodzenie w kwotach odpowiednio: 600 (sześćset) złotych i 300 (trzysta) złotych, które wypłacić z środków Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi;

3. ustalić, że skarżący i uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygnatura akt II Ns 760/14

UZASADNIENIE

Skarżący J. P. (1), w skardze o wznowienie postępowania wniesionej w dniu 14 lutego 2007 roku, uzupełnionej pismem wniesionym 19 marca 2007 roku (data pisma 14 lutego 2007 roku), wniósł o zmianę postanowienia wydanego w dniu 9 czerwca 1997 roku w sprawie IV Ns I 343/96. Podniósł dwie okoliczności, uzasadniające skargę: darowanie udziałów

w nieruchomości przez J. R. (1) na rzecz S. B. (1) oraz nabycie, na podstawie postanowienia z 24 marca 1978 roku w sprawie I Ns 313/78 spadku po S. B. (1) i J. B. (2) przez matkę skarżącego J. P. (2).

(skarga- k. 2, uzupełnienie skargi k. 25)

Postanowieniem z 18 lipca 2003 roku Sąd odrzucił skargę z uwagi na niewskazanie przez skarżącego podstawy, w oparciu o którą żąda wznowienia postępowania. W niepodpisanym załączniku do pisma przygotowawczego z 27 marca 2013 (prawnikowo 2007) roku (k. 38) podnosił, że opiera skargę na okoliczności naruszenia praw wielu uczestników. Oznacza to, że skarga nie została oparta na ustawowej przesłance. Ponadto J. P. (2) była uczestnikiem postępowania, którego wznowienia domaga się skarżący. Postanowieniem z 19 marca 2014 roku Sąd Okręgowy w Łodzi uchylił powyższe postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd odwoławczy wskazał- poza zastrzeżeniami dotyczącymi braku doręczenia odpisu skargi uczestnikom A. R., Z. K. i G. R.- że Sąd Rejonowy nie był uprawniony do odrzucenia skargi, gdyż skarżący w piśmie z k. 28 (jest to to samo pismo, o jakim mowa wyżej z 27 marca 2007 roku, a w istocie w obu przypadkach była to kserokopia, niepodpisana) podał przyczyny swojego żądania, a choć pismo nie zostało opatrzone podpisem, to skutki tego nie mogą obciążać skarżącego, gdyż nie został wezwany do uzupełnienia braku skargi poprzez jej podpisanie, a nadto w licznych pismach w toku postępowania wyjaśniał podstawy złożenia skargi. Sąd Okręgowy wskazał także, iż nie zgodne z prawdą ustalenie, że J. P. (2) była uczestniczką postępowania objętego skargą o wznowienie postępowania.

(postanowienia: k. 301- 303 oraz 364- 366)

Wskutek wezwania przez Sąd, w piśmie z 29 kwietnia 2016 roku (k. 656) pełnomocnik skarżącego sprecyzował, że wnosi o zmianę zaskarżonego postanowienia w części, tj. w zakresie udziałów w wysokości 6/24 w nieruchomości oznaczonej numerem działki (...) podnosząc, że w zakresie udziałów S. B. (1) (2/24) i J. B. (2) (2/24) nie żyły one w chwili dokonywania zniesienia współwłasności (zmarły w latach 90- tych), a spadek po nich nabył po nich (i był w ich miejsce współwłaścicielem w momencie zniesienia współwłasności) skarżący, a zatem to on winien być wskazany w postanowieniu, jako współwłaściciel nieruchomości w zakresie tych dwóch udziałów. Co do udziału J. R. (1) (2/24) podniesiono z kolei, że został on darowany przez nią na rzecz S. B. (1) w 1955 roku, darowiznę przyjęto 20 lutego 1962 roku), a zatem w tym zakresie udział w nieruchomości także winien przysługiwać skarżącemu.

(pismo- k. 656- 658)

Uczestnikami postępowania są: J. B. (1), Z. B., U. E., E. G., G. R., A. R., Z. K. i (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.. Uczestnik postępowania W. E. zmarł w toku postępowania, tj. 11 lutego 2011 roku, a spadek po nim nabyła U. E. w całości (postanowienie- k. 384). Uczestnicy: Z. B. i (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wniesli o oddalenie skargi. Kurator ustanowiona dla uczestników: Z. K. i A. R., których miejsce pobytu nie jest znane oświadczyła, że skargę pozostawia do uznania Sądu oraz wniosła o przyznanie wynagrodzenia. Podała także, iż mimo podjętej próby, nie udało się kuratorowi ustalić miejsca zamieszkania uczestników.

(protokół rozprawy- k. 578, pisma kuratora: k. 553 i 623)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 czerwca 1955 roku J. R. (1) sporządziła w formie aktu notarialnego oświadczenie o nieodpłatnym przeniesieniu wszelkich praw przysługujących jej po zmarłym bracie M. B. na rzecz swojej siostry S. B. (1). W dniu 16 lutego 1962 roku został sporządzony w formie aktu notarialnego dokument „Przyjęcie oferty darowizny”, w którym S. B. (1) oświadczyła, że „darowiznę uczynioną na jej rzecz przez siostrę J. R. (1), wyżej w powołanej ofercie wymienionej odnośnie tylko udziałów darczyńcy w nieruchomościach wyżej w §1 w pkt. „b”, „c” i „d” opisanych- przyjmuje i na przeniesienie własności tych udziałów wyraża zgodę, nie określając swojego stanowiska odnośnie oferty darowizny udziałów w nieruchomościach w §1 w pkt. „a” i „e” opisanych.” W §1 pkt „e” opisano udział M. B. w nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) o pow. 0.3221 m.kw., dla której prowadzona jest księga wieczysta rep. hip. (...).

(oświadczenie- k. 6, przyjęcie oferty darowizny- k. 8- 10)

W dniu 24 marca 1978 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu stwierdził, że spadek po S. B. (1) zmarłej w dniu 25 lipca 1975 roku na podstawie testamentu nabyły: J. B. (2) w $\frac{3}{4}$ części i J. P. (2) w $\frac{1}{4}$ części, oraz że spadek po J. B. (2) zmarłej 27 czerwca 1976 roku na podstawie testamentu nabyła J. P. (2) w całości. Spadek po J. J. (2) na podstawie testamentu nabył skarżący J. P. (1) w całości- w oparciu o postanowienie z 18 marca 2003 roku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie. J. P. (2), wskutek zawarcia małżeństwa, w chwili śmierci nosiła nazwisko J..

(postanowienia: k. 15 i 18)

J. R. (1) zmarła w dniu 26 kwietnia 1994 roku. Spadek po niej nabyli mąż K. R. oraz synowie A. R. i W. R. po $\frac{1}{3}$ części każdy z nich.

(postanowienie- k. 197 akt kw 18965)

Postanowieniem z 9 czerwca 1997 roku w sprawie IV Ns I 343/96 Sąd Rejonowy w Łodzi dokonał zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy K. 195, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) (przeniesiona z rep. hip. (...)) pomiędzy aktualnymi współwłaścicielami: Z. i J. małż. B., W. i U. małż. E., E. G., J. B. (2), S. B. (1); J. R. (1) i Z. K. w ten sposób, że dokonał jej podziału fizycznego na 2 nieruchomości oznaczone numerami działek (...) (o pow. 1689 m. kw.) i 37/4 (o pow. 1554 m. kw.), bez dopłat. Działka (...) została przyznana do współwłasności: E. G. w $\frac{17}{24}$ części, Z. K. w $\frac{1}{24}$ części, a także J. B. (2), S. B. (1) i J. R. (1) po $\frac{2}{24}$ części. W zaświadczeniu wydanym przez Wydział Ksiąg Wieczystych i złożonym w sprawie o zniesienie współwłasności wskazano jako współwłaścicieli całej nieruchomości przed podziałem: J. B. (2), S. B. (1) i J. R. (1) po $\frac{2}{48}$ części, Z. K. w $\frac{1}{48}$ części, a także: S. B. (2) w $\frac{36}{96}$ części, Z. i J. małż. B. w $\frac{23}{96}$ części i W. i U. małż. E. w $\frac{23}{96}$ części. Należy w tym miejscu podkreślić, że z uwagi na podział fizyczny nieruchomości na 2 części o bardzo zbliżonej powierzchni, udziały współwłaścicieli w każdej z dwóch wyodrębnionych działek uległy zwiększeniu dwukrotnie, stąd udziały osób (które są przedmiotem zainteresowania w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania z uwagi na wniosek skargi o zmianę postanowienia w zakresie tych osób co do łącznego udziału $\frac{6}{24}$): J. B. (2), S. B. (1) i J. R. (1) w nowo powstałej działce (...) wynosiły po $\frac{2}{24}$ ($\frac{4}{48}$), a nie po $\frac{2}{48}$.

(postanowienie- k. 89, zaświadczenie- k. 7- z akt IV Ns I 343/96)

Aktem notarialnym z 5 listopada 2002 roku E. G. przeniosła na (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. swój udział przyznany w postanowieniu o zniesieniu współwłasności ($\frac{17}{24}$).

(akt notarialny- k. 112- 13 akt kw 18965)

Postanowieniem z 27 lipca 2004 roku w sprawie III Ns 911/03 Sąd Rejonowy dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi stwierdził, że spadek po S. B. (1) zmarłej 25 lipca 1975 roku na podstawie ustawy nabyły: J. B. (2) i J. R. (1) po $\frac{1}{4}$ części, Z. K., J. J. (2), J. O. i J. R. (2) po $\frac{1}{8}$ części. Nadto stwierdzono, że spadek po J. B. (2) zmarłej 21 czerwca 1976 roku na podstawie ustawy nabyły: J. R. (1) w $\frac{1}{3}$ części, Z. K., J. J. (2), J. O. i J. R. (2) po $\frac{1}{6}$ części.

(postanowienie- k. 160 z akt kw 18965)

Spadek po J. R. (2) nabył w całości P. R.. Spadek po J. O. nabyli: W. O. i R. P. po $\frac{1}{2}$ części.

(oświadczenie w kacie notarialnym z 20.09.2005 roku- k. 185 akt kw 18965)

W oparciu o postanowienie o zniesieniu współwłasności z 9 czerwca 1997 roku oraz powyższe postanowienie spadkowe (wydane mimo istnienia postanowienia z 24 marca 1978 roku), doszło do sporządzenia dwóch aktów notarialnych, w których przeniesiono (część) udziałów przyznanych postanowieniem o zniesieniu współwłasności na rzecz: S. B. (1), J. B. (2) i J. R. (1). W dniu 20 września 2005 roku P. R. zbył udział w nieruchomości w wysokości $\frac{8}{288}$ Z. i J. małż.

B., zaś W. O. i R. P. łącznie udział 8/288 na rzecz W. i U. małż. E.. W dniu 20 października 2005 roku działający w imieniu A. R. W. O. zbył na rzecz: Z. i J. małż. B. udział 20/864 oraz W. i U. małż. E. udział 20/864.

(akt notarialny z 20.09.2005 roku- k. 184- 187 z akt kw 18965 oraz z 20.10.2005 roku- k. 193- 196 z akt kw 18965)

W rezultacie aktualnie do księgi wieczystej (...) wpisani są jako współwłaściciele: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w 17/24 części, Z. K. w 1/24 części, zaś co do udziałów 3x 2/24 przyznanych w postanowieniu o zniesieniu współwłasności na rzecz S. B. (1), J. B. (2) i J. R. (1) wpisani są: J. B. (2) w 10/288, S. B. (1) w 6/288, J. i Z. małż. B. we wspólności w udziałach: 8/288 oraz 20/864, U. E. (w tym, w związku z nabyciem przez nią spadku po W. E. w całości) w udziałach: 8/288 oraz 20/864), a także K. R. w 40/864 i W. R. w 40/864. Należy w tym miejscu wyjaśnić, że wysokość udziałów K. R., W. R. i A. R. (który zbył cały swój udział, co wyżej opisano) po 40/864 wynikały stąd, że każdy z nich nabył po 1/3 udział 2/24 (72/864), jaki miała J. R. (1), czyli po 24/864 części. Pozostała część (łącznie 48/864, tj. 3x 16/864) została przez nich nabyta po J. R. (1) jako spadkobiercy S. B. (1) i J. B. (2), co wynika z następujących wyliczeń. Udział po S. B. (1) 2/24 odziedziczyła J. B. (2) i J. R. (1) po 1/4 oraz Z. K., J. J. (2), J. O. i J. R. (2) po 1/8. Następnie udział po J. B. (2) (2/24 plus 1/4x 2/24, jaki miała po S. B. (1)) odziedziczyły: J. R. (1) w 1/3, Z. K., J. J. (2) i J. O. po 1/6. Spadek po J. R. (1) nabyli po 1/3 K., W. i A. R., stąd ich łączny udział wskutek dziedziczenia po J. R. (1), jako spadkobiercy J. i S. B. (1) wynosi 16/288, a więc każdego z nich po 16/864 części. Jeżeli chodzi o udziały, jakie nabyły po S. B. (1) i J. B. (2): J. O. oraz J. R. (2), to w świetle postanowień spadkowych wynoszą one po 8/288 części, łącznie 16/288 (48/864). Tak samo wyglądają udziały: Z. K. i J. J. (2): po 24/864, a więc łącznie 48/864. Zsumowanie udziałów 3x 48/864 daje udział 4/24, a więc sumę udziałów S. i J. B. (2). Należy wskazać jeszcze, iż suma udziałów Z. K. i J. J. (2) (48/864) odpowiada sumie udziałów J. B. (2) (10/288) i S. B. (1) (6/288)- łącznie 16/288 co jest równe 48/864, co do których są one nadal ujawnione w księdze wieczystej, z uwagi na nieujawnienie Z. K. i J. J. (2) w tym zakresie- w oparciu o postanowienie z 27 lipca 2004 roku. Wymaga w tym miejscu jeszcze zaznaczenia, że postanowienie z 27 lipca 2004 roku zostało wyeliminowane z obrotu prawnego. Postanowieniem z 16 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi wznowił bowiem postępowania w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku po S. B. (1) i J. B. (2) zakończonych postanowieniami z dnia: 24 marca 1978 roku sygn. akt I Ns 313/78 oraz 27 lipca 2004 roku sygn. akt III Ns 911/03, uchylił postanowienie z 27 lipca 2004 roku oraz utrzymał w mocy postanowienie z 24 marca 1978 roku.

(postanowienie- k. 298)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 524§2 kpc, zainteresowany, który nie był uczestnikiem postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jego prawa. W takim wypadku stosuje się przepisy o wznowieniu postępowania z powodu pozbawienia możliwości działania (tj. art. 401 pkt 2 kpc). Sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie określa podstawa wznowienia (art. 412§1 kpc). W skardze należy zawrzeć wnioski o uchylenie lub zmianę zaskarżonego orzeczenia (art. 409 kpc). Po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd stosownie do okoliczności, bądź oddała skargę, bądź uwzględniając ją, zmienia zaskarżone orzeczenie, albo też je uchyła i w razie potrzeby wnioski odrzuca lub postępowanie umarza (art. 412§2 kpc).

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie skarżący winien brać udział w postępowaniu o zniesienie współwłasności, gdyż w 1996 i 1997 roku, kiedy toczyło się to postępowanie, nie żyły już S. B. (1) i J. B. (2), a spadkobiercą po nich był skarżący. Nie żyła wówczas także trzecia uczestniczka J. R. (1). W związku z tym, wskutek przeprowadzonego postępowania, udziały w nowoutworzonej działce (...) otrzymały po 2/24 trzy nieżyjące uczestniczki, przy czym w odniesieniu do udziałów S. B. (1) i J. B. (2) winien zostać wpisany skarżący. Okoliczność ta, w połączeniu następnie z wydaniem postanowienia z 27 lipca 2004 roku o stwierdzeniu nabycia spadku po J. B. (2) i S. B. (1) na podstawie ustawy, mimo funkcjonowania już w obrocie postanowienia o stwierdzeniu nabycia po tych osobach spadku na podstawie testamentu spowodowały, że aktualnie w księdze wieczystej w zakresie udziałów S. B. (1) i J. B. (2) wpisane są (w części ich udziałów) osoby, które nie są ich spadkobiercami- co już wyżej opisano. Skarżący wniósł zatem o

wznowienie postępowania i zmianę postanowienia w ten sposób, aby wpisać go co do udziałów po 2/24 w działce (...) w miejsce J. i S. B. (1), ale nadto wniósł o wpisanie go jako współwłaściciela także co do udziału 2/24 J. R. (1) podnosząc, że udział ten został darowany przez nią na rzecz S. B. (1).

Należy wskazać, że celem postępowania o wznowienie postępowania jest doprowadzenie do takiego stanu prawnego, jaki by był, gdyby nie doszło do pozbawienia osoby zainteresowanej prawa wzięcia udziału w postępowaniu i osoba ta brałaby udział w tym postępowaniu. Skoro ponadto w sprawie o zniesienie współwłasności rozpoznaniu podlegają spory o własność, a w postępowaniu (kiedy było ono prowadzone, a w którym udziale nie brał zainteresowany nim podmiot) zachodził spór o własność, w ramach skargi o wznowienie postępowania winien on zostać rozstrzygnięty. W ramach skargi o wznowienie postępowania, ponownego rozpoznawania sprawy, nie jest natomiast możliwe rozstrzyganie sporów o własność, jakie nastąpiły już po wydaniu prawomocnego postanowienia o zniesienie współwłasności, w związku z tym postanowieniem. Przekładając to na niniejszą sprawę należy zatem zaznaczyć, że zbadaniu podlegała kwestia statusu prawnego udziału 2/24 przysługującego J. R. (1), który był przedmiotem jej oświadczenia z 17 czerwca 1955 roku, a więc czy doszło do jego przeniesienia w drodze darowizny, czy też nie, gdyż byłoby to przedmiotem badania w postępowaniu toczącym się w 1996 i 1997 roku, gdyby udział w nim wzięła skarżący. Badaniu nie podlegają natomiast kwestie prawne związane z udziałami, jakie stały się przedmiotem obrotu na podstawie umów z 20 września i 20 października 2005 roku, gdyż są to zdarzenia prawne, jakie nastąpiły już po uprawomocnieniu się postanowienia o zniesieniu współwłasności, co więcej, zdziałane m.in. w oparciu o to postanowienie. Po drugie, doprowadzenie wskutek skargi do stanu prawnego takiego, jaki by był, gdyby osoba brała udział w postępowaniu oznacza, że następuje to niezależnie od tego, czy doszło po zakończeniu postępowania, którego dotyczy skarga, do zdarzeń prawnych, które spowodowały zaistnienie innego już stanu prawnego. Przekładając to na stan faktyczny w niniejszej sprawie należy wskazać, że w razie uwzględnienia skargi skarżącego, należałoby przyznać udziały S. B. (1), J. B. (2) i J. R. (1) skarżącemu niezależnie od tego, że stały się one następnie przedmiotem obrotu, co ponadto spowodowało ujawnienie w księdze wieczystej stanu prawnego, który nie odpowiada stanowi rzeczywistemu w świetle skargi o wznowienie postępowania. Jak bowiem wskazano, kognicja sądu w sprawie o wznowienie postępowania jest ograniczona i nie podlegają jej zdarzenia, jakie nastąpiły po wydaniu postanowienia o zniesieniu współwłasności. Rozbieżności zatem pomiędzy stanem prawnym wynikającym z księgi wieczystej, a wynikającym z postanowienia ew. uwzględniającego skargę o wznowienie winny być rozstrzygane w drodze powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej.

Przechodząc do skargi w zakresie dotyczącym udziału 2/24 J. R. (1) należy wskazać, że oświadczenie J. R. (1) z 17 czerwca 1955 roku stanowiło ofertę darowizny skierowaną do S. B. (1). W akcie notarialnym z 16 lutego 1962 roku S. B. (1) „nie określiła swojego stanowiska” odnośnie udziału w przedmiotowej nieruchomości, tj. położonej przy ul. (...). Zastosowanie co do powyższych czynności znajdują przepisy kodeksu zobowiązań, które jednak nie dawały odpowiedzi na pytanie, czy w takim wypadku darowizna doszła do skutku, czy nie. W art. 357 kz (Tytuł VII (...)) wskazano bowiem, że kto wolę uczynienia darowizny oświadczył w inny sposób, niż między obecnymi i nie bezpośrednio za pomocą telefonu lub innego środka porozumiewania się na odległość, a nie oznaczył terminu, w ciągu którego ma nastąpić przyjęcie, związany jest swem oświadczeniem aż do chwili przyjęcia go lub odrzucenia przez drugą stronę; jednak może wezwać drugą stronę do złożenia oświadczenia, wyznaczając jej w tym celu odpowiedni termin. W razie bezskutecznego upływu terminu uważa się, że darowizna nie przysłała do skutku. Odpowiedzi nie dają także przepisy kodeksu zobowiązań dotyczące zawarcia umowy. W art. 63§2 wskazano, że gdy termin (oferty) nie był oznaczony, oferta uczyniona drugiej stronie w jej obecności albo bezpośrednio za pomocą telefonu lub innego środka porozumiewania się na odległość przestaje wiązać, jeżeli nie będzie przyjęta natychmiast; uczyniona zaś w inny sposób przestaje wiązać po upływie czasu, w jakim czyniący ofertę mógł w zwykłym toku czynności otrzymać odpowiedź wysłaną bez nieuzasadnionej zwłoki. Jak stanowi art. 66 kz, oferta lub przyjęcie oferty nie tracą mocy wskutek tego, że osoba, która takie oświadczenie złożyła zmarła przed zawarciem umowy, chyba że co innego wynika z woli stron albo natury rzeczy. Z zestawienia tych dwóch przepisów wynika, że przepis art. 66 kc ma zastosowanie do oferty darowizny (gdyż przepisy o darowiznie nie wprowadzają regulacji szczególnej), zaś co do czasu związania ofertą zastosowanie w przypadku oferty darowizny ma art. 357 kc, jako szczególny. Oświadczenie z 17 czerwca 1955 roku nie zawierało terminu związania ofertą, nie ustalono także, aby po tym oświadczeniu J. R. (1) wezwała S. B. (1)

do złożenia oświadczenia w określonym terminie. Z art. 357 i 66 k.z. wynikałoby zatem, że termin jest nadal otwarty, mimo śmierci obojga stron, gdyż S. B. (1) ani nie przyjęła, ani nie odrzuciła oferty, a zatem nadal spadkobiercy S. B. (1) mogliby złożyć stosowne oświadczenie. Należy jeszcze w tym miejscu podkreślić, że do akt księgi wieczystej zostały złożone: oświadczenie z 17 czerwca 1955 roku i akt notarialny z 16 lutego 1962 roku (Rep A III (...))- strona 12. kw (...) i mimo to w księdze wpisano J. R. (1) i S. B. (1) w udziałach po 2/48 (w całej nieruchomości, czyli 2/24 przysługiwały im w nowoutworzonej działce- o czym była już mowa), nie zaś wyłącznie S. B. (1) w udziałach 2x 2/48. Oczywiście zakres kognicji sądu wieczystoksięgowego jest wąski (nie obejmuje badania okoliczności, o których będzie mowa poniżej), ale z wpisu wynika istotny wniosek, że sąd ten nie uznał, aby ze złożonych dokumentów wynikało, że doszło do skutecznego przeniesienia w drodze darowizny udziału z J. R. (1) na S. B. (1). Problemem takim zajmował się Sąd Najwyższy w sprawie IV CO 16/96. Sąd Najwyższy wskazał, że „Czy oferta, która doszła do adresata za jego życia, może być po jego śmierci przyjęta przez jego spadkobierców, zależy od woli składającego ofertę, podlegającej ustaleniu z treści samej oferty oraz okoliczności sprawy. W uzasadnieniu wskazano, że z przepisów kodeksu zobowiązań nie wynika, czy istnieje możliwość przyjęcia oferty przez spadkobierców strony, której ją złożono. Przedmiotem dziedziczenia nie są prawa i obowiązki związane ściśle ze zmarłym. Oferta nie będzie mogła zostać przyjęta przez spadkobierców adresata oferty, a więc nie przejdzie ona na nich, jeżeli według woli składającego ofertę złożona została wyłącznie adresatowi, tzn. z wyłączną możliwością przyjęcia przez niego. To, jaka była wola składającego ofertę podlega wykładni opartej na wszystkich okolicznościach sprawy. Normalnie wola składającego ofertę będzie zmierzała do stworzenia możliwości jej przyjęcia tylko przez adresata wymienionego w ofercie. Domniemanie będzie tym silniejsze, im bardziej z ofert będzie wynikać że składający pragnął uprzywilejować w ten sposób adresata, a więc zwłaszcza w wypadku zaofiarowania mu darowizny. Spadkobiercy adresata winni przedstawić szczególne okoliczności, które przemawiają za przeciwną wolą składającego ofertę. Taka może być np. darowizna na cele wyposażenia dziecka, gdyż przemawiać będzie ona za tym, że darowizna ma służyć i ich rodzinie. Przenosząc te rozważania na niniejszą sprawę należy wskazać, że z oświadczenia z 17 czerwca 1955 roku wynika, że darowizna jest dokonywana na rzecz siostry J. S. B.. Skarżący, na którym spoczywał, jako na spadkobiercy S. B. (1)- obowiązek wykazania okoliczności przeciwnej do tej, że wolą darczyńcy było obdarowanie S. B. (1), a nie jej rodziny, nie przedstawił żadnych dowodów na tę okoliczność. Jak wskazano, okoliczność ta jako dotycząca sporu o własność, jest rozpoznawana w ramach skargi o wznowienie postępowania, a zatem skarżący domagając się zmiany postanowienia m.in. poprzez wpisanie co do 2/24 w miejsce J. R. (1), skarżącego, jako spadkobiercy S. B. (1), winien omawianą okoliczność udowodnić. W tym zakresie skarga podlegała zatem oddaleniu, gdyż nie doszło do naruszenia praw skarżącego.

Jeżeli chodzi o udziały przyznane S. B. (1) i J. B. (2) (2x 2/24), to jak wynika z wcześniejszych rozważań rolą Sądu było doprowadzenie treści postanowienia o zniesieniu współwłasności do stanu prawnego, jaki by był, gdyby postępowanie toczyło się z udziałem skarżącego (w miejsce nieżyjących J. i S. B. (1)), z uwzględnieniem, że nabył on po nich spadek w całości. Stąd skargę w zakresie tych dwóch udziałów należało uwzględnić i postanowienie zmienić w sposób określony w skardze. Jak wyżej wskazano, w zakresie sumy tych udziałów w księdze wieczystej ujawnieni są aktualnie: (nadal) J. B. (2) i S. B. (1) łącznie w 16/288 (48/864) (są to udziały, które w oparciu o uchylone postanowienie z 27 lipca 2004 roku nabyły Z. K. i J. J. (2)), K. R. i W. R. łącznie w 32/864; pozostałą część udziału odziedziczony po J. R. (1) na podstawie tego postanowienia (48/864), tj. udział 16/864 A. R. zbył małż. B. i małż. E., wraz z udziałem 24/864, jaki mu przysługiwał wskutek dziedziczenia udziału 2/24, przysługującego J. R. (1), tj. łącznie zbył im w równych udziałach po połowie 40/864 części, stąd w księdze wpisani są małż. B. (m.in.) w 20/864 (we wspólności) i U. E. w 20/864 (wcześniej była współwłaścicielką tego udziału z mężem W., który zmarł, a spadek po nim nabyła w całości U. E.). Nadto małż. B. i U. E. są wpisani w księdze (ci pierwsi we wspólności) jako współwłaściciele po 8/288, gdyż sumę tych udziałów 16/288 (48/864) nabyli od P. R., W. O. i R. P., spadkobierców J. O. i J. R. (2), które łączny udział 48/864 także nabyły na podstawie uchylonego postanowienia z 27 lipca 2004 roku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520§2 kpc uznając, że z uwagi na podstawę wznowienia nie ma podstaw do odstępowania od zasady ponoszenia przez każdego z uczestników kosztów postępowania związanych ze swoim udziałem.

Sąd przyznał kuratorowi dla nieznanych z miejsca pobytu ze Skarbu Państwa, gdyż wnioskodawca był zwolniony w całości od kosztów sądowych, a zgodnie z zastosowaną przez Sąd zasadą z art. 520§1 kpc nie było w tym zakresie podstawy od obciążania kosztami innych osób, niż wnioskodawca (art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Sąd ustalił wysokość wynagrodzenia stosownie do wartości udziałów w nieruchomości osób reprezentowanych przez kuratora.